

Bruselj, 9. april 2020
(OR. en)

7271/20

SOC 205
EMPL 162
ECOFIN 228
EDUC 121

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	6809/20 + COR 1-3
Zadeva:	Sklepi Sveta o letni strategiji za trajnostno rast in skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2020 (8. april 2020)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o letni strategiji za trajnostno rast in skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2020, ki so bili sprejeti s pisnim postopkom 8. aprila 2020.

**Sklepi Sveta o letni strategiji za trajnostno rast in skupnem poročilu o zaposlovanju za
leto 2020**

OB UGOTAVLJANJU NASLEDNJEGA:

1. V letni strategiji za trajnostno rast so določene prednostne naloge na področju gospodarstva, zaposlovanja in socialne politike v EU in njenih državah članicah v letu 2020, pri čemer je poudarjeno, da gospodarska rast ni sama sebi namen, temveč mora delovati za dobrobit ljudi in planet. Za okoljsko, tehnološko in demografsko preobrazbo je potreben pravičen in vključujoč prehod na okolju prijazno rast, pri čemer se z uporabo inovativnih digitalnih in trajnostnih tehnologij zagotovijo kakovostna delovna mesta in poveča produktivnost. Pri preoblikovanju našega socialnega tržnega gospodarstva moramo zagotoviti, da se bo Evropa še naprej ponašala z najnaprednejšimi sistemi socialnega varstva na svetu.
2. Te prednostne naloge so skladne s tistimi iz strateške agende Evropskega sveta in s prioritetami Komisije. Za spodbujanje prehoda na podnebno nevtrarno, pravično, vključujoče in konkurenčno gospodarstvo ter za skupno izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic in ciljev trajnostnega razvoja bi bilo treba sprejeti uravnotežene ukrepe politike glede štirih razsežnosti, in sicer okolja, produktivnosti, pravičnosti in makroekonomske stabilnosti. Zeleni prehod ima potencial za ustvarjanje novih delovnih mest in krepitev blaginje, vendar bodo potrebne znatne javne in zasebne naložbe, da bi se uspešno soočili s kratkoročnimi kompromisi in morebitnimi negativnimi učinki ter zagotovili, da pri tem nihče ne bo zapostavljen.

3. Evropsko gospodarstvo se še naprej širi in stopnja zaposlenosti je dosegla rekordno visoko raven, vendar si je treba nadalje prizadevati za odpravo preostalih socialnih razlik in neenakosti. Kljub napovedani upočasnitvi gospodarske rasti se bo EU v letu 2020 verjetno približala 75-odstotni stopnji zaposlenosti. Tveganje revščine in socialne izključenosti se je v zadnjih letih izrazito zmanjšalo, vendar je verjetno, da bo doseženi napredek ostal precej pod dvajsetmilijonskim zmanjšanjem do leta 2020. Tudi dohodkovna neenakost je še vedno visoka in se je v zadnjem desetletju povečala.
4. Evropa napreduje pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic. Pri devetih od štirinajstih glavnih kazalnikov v okviru pregleda socialnih kazalnikov, ki spremlja steber socialnih pravic, poteka konvergenca v državah članicah. Nadaljnje naložbe v znanja in spretnosti, dostopni, ustrezni in trajnostni sistemi socialne zaščite ter boj proti revščini in socialni izključenosti so ključni za spodbujanje pravičnosti in navzgor usmerjene konvergence. Aktivne politike trga dela bi morale biti dobro povezane s socialnimi politikami ter spodbujati dejavno vključevanje na trg dela in v družbo.
5. Strategija Evropa 2020 je bila dolgoročni strateški okvir za usmerjanje oblikovanja politik v okviru evropskega semestra in smernic za zaposlovanje. Strategija se izteka in pomembno se je opreti na njene dosežke ter v evropski semester ustrezno vključiti načela evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi cilje trajnostnega razvoja ZN. Evropskega semestra ne bi smeli preobremeniti.

OB POUDARJANJU NASLEDNJEGA:

6. Pri zagotavljanju uspešnosti ambicioznih podnebnih in okoljskih politik nihče ne bi smel biti zapostavljen. Zato bi bilo treba ljudem in regijam, na katere bi prehod na podnebno nevtralnost lahko negativno vplival, zagotoviti ustrezno podporo. Za izkoriščanje novih priložnosti bodo ključne tudi naložbe v inovativne digitalne in trajnostne tehnologije ter znanja in spretnosti.

7. Čeprav so se razmere na trgu dela zaradi stalne gospodarske rasti izboljšale, je rast plač še vedno zmerna. Revščina zaposlenih v EU je še vedno visoka, čeprav so se minimalne plače leta 2019 v večini držav članic, v katerih obstaja zakonsko določena minimalna plača, zvišale. Za odpravljanje revščine zaposlenih je potreben večdimenzionalen pristop, ki vključuje širok razpon politik. Delo z neprostovoljnim krajšim delovnim časom je v več državah članicah še vedno pogosta praksa, širjenje atipičnih oblik dela pa prispeva k segmentaciji trga dela. Dobro oblikovana delovnoppravna zakonodaja bi morala varovati delavce, ne da bi ovirala prehode med zaposlitvami ali ustvarjala spodbude za navidezno samozaposlovanje. V tem pogledu je bistveno vključevanje socialnih partnerjev.
8. Glede na demografske in tehnološke spremembe, omejitve okoljskih virov in geopolitične negotovosti bo blaginja v prihodnje močno odvisna od večje produktivnosti in inovativnosti, ki bi lahko zapolnili vrzel, nastalo zaradi manjšega števila delovno sposobnih prebivalcev. Tega ni mogoče doseči brez obsežnih naložb v izobraževanje, usposabljanje ter znanja in spretnosti, saj vse to bistveno vpliva na zaposlitvene možnosti ljudi. Kljub temu se je udeležba v izobraževanju odraslih, zlasti tistih z nizkimi kvalifikacijami, v zadnjem desetletju le malenkostno povečala, pri čemer je le nekaj držav članic doseglo znatno izboljšanje. Poleg tega sta izboljšanje dostopnosti kakovostnih sistemov izobraževanja in usposabljanja ter zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja še naprej ključna za zagotovitev udejstvovanja vseh v družbi.

9. Doseganje enakosti spolov ostaja izziv. Širši dostop do cenovno dostopne in kakovostne predšolske vzgoje in varstva ter storitev dolgotrajne oskrbe ter ustrezne politike za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja lahko pomagajo zlasti ženskam, da vstopijo na trg dela ali ostanejo na njem, pri čemer so bili doseženi pozitivni rezultati, tudi glede zmanjševanja revščine otrok. Konkretni ukrepi za odpravo razlike med plačami moških in žensk, ki temeljijo na večji preglednosti plač, obstajajo le v nekaterih državah članicah. Na trgu dela se položaj mladih, starih od 15 do 24 let, še naprej izboljšuje, vendar jih je v nekaterih državah članicah velik del še vedno brezposelnih ali gospodarsko neaktivnih. Poleg tega bi bilo treba okrepiti vključevanje premalo zastopanih skupin na trg dela, med drugim oseb z migrantskim ozadjem, Romov in invalidov. Zmogljivost javnih zavodov za zaposlovanje za zagotavljanje ciljno usmerjenih aktivnih politik zaposlovanja za različne skupine iskalcev zaposlitve se je izboljšala, vendar izzivi ostajajo, zlasti pri doseganju tistih, ki so najbolj oddaljeni od trga dela, ter zagotavljanju boljšega povezovanja in sodelovanja s socialnimi in zdravstvenimi storitvami.
10. Ugodne gospodarske razmere in spremembe na trgu dela so omogočili znatno izboljšanje socialnih razmer na splošno, kar se odraža v povečanju razpoložljivega dohodka gospodinjstev in zmanjšanju resne materialne prikrajšanosti, v manjši meri pa tudi v deležu ljudi, ki živijo v gospodinjstvih, ki so (praktično) brez delovno aktivnih članov. Vendar se tako splošna stopnja tveganja revščine kot revščina zaposlenih nista bistveno spremenili, v nekaterih državah pa razpoložljivi dohodek gospodinjstev še vedno ni dosegel predkrizne ravni. Poleg tega se je učinek socialnih transferjev (brez pokojnin) na zmanjšanje revščine v letu 2018 zmanjšal, za osebe, ki živijo v gospodinjstvih, ki so (praktično) brez delovno aktivnih članov, pa se še naprej povečujeta tveganje in globina revščine.
11. Nekateri ranljive skupine, kot so otroci, invalidi in osebe z migrantskim ozadjem ali romskega porekla, se ponavadi soočajo z znatno večjim tveganjem revščine ali socialne izključenosti. Brezdomstvo, ki je skrajni znak revščine, se je v zadnjem desetletju povečalo, pomemben delež gospodinjstev v nekaterih državah članicah pa se sooča s slabimi stanovanjskimi razmerami.

12. Delež delovno sposobnega prebivalstva v državah članicah EU v povprečju že upada in tako naj bi bilo tudi v prihodnje, medtem ko se pričakuje, da se bo koeficient odvisnosti starejših od delovno sposobnih znatno povečal, kar pomeni pritisk na sisteme socialne zaščite (vključno s pokojninami in storitvami dolgotrajne oskrbe). V zvezi s tem je bistveno sprejeti ustrezne ukrepe (na primer spodbujati daljšo delovno dobo), ki bodo prispevali k vzdržnosti in ustreznosti pokojninskih sistemov ter bodo v pomoč pri obravnavi vprašanja zmanjševanja delovne sile.
13. Ustrezen dostop vseh do kakovostnih zdravstvenih storitev, dolgotrajna oskrba, promocija zdravja in preprečevanje bolezni, ki jih zagotavljajo vzdržni zdravstveni sistemi, so bistveni elementi blaginje, ki prispevajo h gospodarstvu in družbi. Zaradi demografskih sprememb so naložbe v zdravstveno varstvo, dolgotrajno oskrbo ter boljše zdravje in varnost pri delu vse pomembnejše. Za reševanje teh in drugih izzivov ob doslednem spoštovanju nacionalnih pristojnosti na tem področju je treba še naprej posodablјati sisteme zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe.
14. V odziv na pojav novih oblik dela se posodablјajo sistemi socialne zaščite, pri čemer več držav članic razširja njihovo kritje in izboljšuje njihovo ustreznost. V skladu z nacionalnimi okoliščinami bi bilo treba socialno zaščito zagotoviti vsem, ne glede na njihov delovni status.
15. Izzivi za socialno kohezijo med državami članicami in znotraj njih so se povečali. V preteklem desetletju so se v državah članicah povečale neenakosti pri dohodkih, dostopu do osnovnih storitev in možnostih. Prepad med revnimi in bogatimi regijami v Evropi se povečuje. Tehnološki napredek in zeleni prehod sicer prinašata nove priložnosti, vendar bi lahko ta prepad še poglobila; poleg tega terjata ustrezne naložbe in stalna prizadevanja za navzgor usmerjeno konvergenco med državami članicami in znotraj njih.

16. Učinkovit socialni dialog ostaja ključni element evropskega socialnega tržnega gospodarstva, čeprav se stopnja sodelovanja precej razlikuje med državami članicami. Vključenost socialnih partnerjev v pripravo reform lahko izboljša njihovo zasnovu in izvajanje ter sčasoma omogoči boljše socialno-ekonomske rezultate. Morali bi zagotoviti, da bodo imeli socialni partnerji dovolj zmogljivosti za sodelovanje v politični razpravi. Pri zagotavljanju učinkovitega snovanja in izvajanja reform je zelo pomembno tudi vključevanje organizacij civilne družbe –

SVET EVROPSKE UNIJE

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

- v nacionalnih reformnih programih upoštevajo prednostne naloge iz letne strategije za prednostno rast in ugotovitve iz skupnega poročila o zaposlovanju;
- okrepijo prizadevanja za izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic in prispevajo k oblikovanju akcijskega načrta EU za uresničevanje stebra;
- izvajajo priporočila za posamezne države za leto 2019 in po potrebi priporočila za euroobmočje za leto 2019;
- se pri konvergenčnih prizadevanjih oprejo na pregled socialnih kazalnikov, prikaz uspešnosti zaposlovanja in prikaz uspešnosti socialne zaščite;
- v nacionalnih reformnih programih upoštevajo cilje trajnostnega razvoja, ki so pomembni v okviru evropskega semestra;

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

- prednostno oblikuje strategijo za obdobje po letu 2020, ki bo vključevala jasne in ambiciozne zaposlitvene in socialne cilje, ki bodo temeljili na evropskem stebru socialnih pravic in rezultatih strategije Evropa 2020, pri čemer upošteva skupno oceno Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito za leto 2019 ter navedena odbora vključi v razvoj te strategije;
- zagotovi ustrezno upoštevanje zaposlitvenih in socialnih vprašanj pri ocenjevanju politik EU in držav članic, zlasti v okviru zelenega in digitalnega prehoda;
- sodeluje z Odborom za zaposlovanje in Odborom za socialno zaščito pri prihodnjih dejavnostih, usmerjenih v izgradnjo močnejše socialne Evrope in uresničevanje evropskega stebra socialnih pravic;
- podpira Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito pri prizadevanjih za racionalizacijo orodij za spremljanje, ki se uporabljajo v okviru semestra, ob upoštevanju ustreznih ciljev trajnostnega razvoja;
- objavi priporočila za posamezne države, da bo na voljo dovolj časa za razprave na nacionalni ravni in ravni EU v okviru Sveta in njegovih pripravljalnih teles;

POZIVA ODBOR ZA ZAPOSLOVANJE IN ODBOR ZA SOCIALNO ZAŠČITO, NAJ:

- tesno sodelujeta s Komisijo pri njenih prihodnjih pobudah, ki podpirajo zlasti izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic in evropskega zelenega dogovora, ter pri razvoju strategije za obdobje po letu 2020, da bi zagotovili ustrezno upoštevanje zaposlitvenih in socialnih učinkov;
- nadaljujeta delo v zvezi z večstranskim in tematskim nadzorom in primerjalnimi analizami, še naprej spremljata razmere na zaposlitvenem in socialnem področju v državah članicah ter Svetu zagotavljata dokazno podlago za razprave v okviru evropskega semestra;

- racionalizirata svoja orodja za spremljanje, ki se uporabljajo za usmerjanje prizadevanj držav članic za navzgor usmerjeno konvergenco, ob upoštevanju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030;
- tesno sodelujeta z drugimi svetovalnimi odbori in stranmi, zlasti z Ekonomsko-finančnim odborom, Odborom za ekonomsko politiko, Odborom za izobraževanje, Delovno skupino na visoki ravni za javno zdravje in evropsko mrežo javnih zavodov za zaposlovanje, ter s tem zagotovita uravnoteženo obravnavo ekonomskih, zaposlitvenih in socialnih vprašanj v evropskem semestru;
- še naprej tesno sodelujeta s socialnimi partnerji in civilno družbo ter s tem spodbujata učinkovit socialni in civilni dialog na ravni EU in nacionalni ravni.
